

Plejeplan for det fredede område Danzigmann - Læsø

Læsø Kommune - Marts 2015

Indholdsfortegnelse

	Side
Indledning	3
Naturpleje af fredet område	3
Ejerforhold	3
Plejeplanens geografiske afgrænsning	3
Baggrund	5
Fredning	5
Natura 2000	5
LIFE projektet – LIFE LÆSØ	5
Naturbeskyttelseslovens § 3	5
Tidligere plejeplan	6
Områdebeskrivelse og plejeplan	7
Målsætninger og retningslinjer for plejen	7
Klitterne	8
Jegens	8
Syren nordvest	8
Syren vest	9
Evbakke	9
Syren	9
Bløden Hale	10
Prioritering	11
Hegn	11
Forventet effekt og opfølgning	12
Lodsejerens pligt	12
Miljøvurdering	12

Indledning

I henhold til Bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn¹ gennemfører Læsø Kommune pleje af det fredede område Danzigmann på Læsø. En stor del af området er endvidere beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og mere er udpeget som Natura 2000 område. Tilsammen udgør udpegningerne grundlaget for den naturpleje, der skal gennemføres i området. Denne plejeplan udarbejdes i henhold til fredningen.

Naturpleje af fredet område

Et naturområde fredes for at bevare en bestemt naturtilstand. På fredede ikke statsejede arealer kan kommunen gennemføre naturpleje for at opnå fredningens formål. Kommunen skal udarbejde en plejeplan for indsatsen.

Kommunen skal desuden føre tilsyn med, at fredningsbestemmelser bliver overholdt på alle fredede arealer, der ikke er statsejede.

Ejerforhold

Området er fortrinsvist privatejet. Læsø Kommune og Naturstyrelsen ejer hver især enkelte matrikler i området.

Plejeplanens geografiske afgrænsning

Denne plejeplan gælder for den del af Danzigmann, som er omfattet af fredningen. Planens geografiske afgrænsning kan ses på kortet side 4. Planen arbejder endvidere med Natura 2000 områderne på Danzigmann, hvor plejen skal aftales med lodsejerne, hvis området ligger udenfor fredningen. Natura 2000 området er afgrænset med en blå streg i kortet, mens § 3 områderne er farvelagt efter naturtype.

¹ BEK nr. 802 af 21/06/2013

Kortet viser fredningen og offentlige udpegninger i Danzigmann-området. Plejeplanens geografiske afgrænsning er vist med en lilla streg.

Baggrund

Fredning

Danzigmann, Syrodde og Bløden Hale blev fredet i 1963 med henblik på at bevare naturen og undgå bebyggelse i området. Fredningskendelsen beskriver naturen i området som strand-, klit- og hedeareal, og i alt gælder fredningen for 266 hektar.

I perioden 1. april til 15. juli er al færdsel på småøerne Store Knot, Lille Knot, Knogen og holmene syd for forbudt af hensyn til ynglende fugle.

Natura 2000

Danzigmann er en del af Natura 2000 område nr. 9, habitatområde H9 og fuglebeskyttelsesområde F10 – ”Strandenge på Læsø og havet syd herfor”. Området er stort og dækker 102.714 hektar, hvoraf godt 4.000 hektar er på land fra Rønnerne i syd og videre øst på gennem Bovet til Danzigmann.

I området er der fokus på de store marine arealer som naturtyper og som levested for vandfugle, mens der på land i området er fokus på strandenge, klithede, skovklit samt tør- og våd hede. Derudover indeholder området de truede naturtyper sure overdrev, tidvis våd eng og rigkær.

Konkret skal der tages hensyn til områdets hydrologi, som skal være hensigtsmæssigt i forhold til naturtypen. På lysåbne naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb i området sikres gode fysiske forhold og kontinuitet gennem vandplanlægningen.

LIFE-projektet – LIFE LÆSØ²

En del af målsætningen i Natura 2000 planen opnås gennem LIFE-projektet (2012-2017), der bl.a. har til formål at bekæmpe invasive arter som rynket rose og som sørger for rydning af opvækst i områder, hvor lysåbne naturtyper er groet til. LIFE-projektet kan dermed siges at stå for den indledende pleje, hvorefter der skal etableres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje af naturtyperne for at bevare dem.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Kortet på side 4 viser de beskyttede naturtyper i området. Det er fortrinsvist hede, strandeng og mose. Der findes desuden en del beskyttede søer samt en enkelt eng.

² LIFE11 NAT/DK/00893

Tidligere plejeplan

Nordjyllands Amtskommune udarbejdede i 1982 en plejeplan for det fredede område på Danzigmann. På daværende tidspunkt stod Amtskommunen både for udarbejdelse af plejeplanen samt for selve naturplejen.

Naturplejens målsætning var i planen at bevare arealerne i dets naturlige tilstand anno 1961 ud fra to afhandlinger, som beskrev vegetationsforholdene i henholdsvis 1941 og 1952.

Plejeplanen beskriver, at der både i klitrækken og i det lave fugtige bagland på Danzigmann er en lang række forskellige klit- og hede-vegetationstyper af forskellig alder og udviklingstrin repræsenteret. Det lave hede- og engareal bag klitrækken er tidligere benyttet til afgræsning, og fredningskendelsen giver mulighed for at genindføre denne drift. Formålet med naturplejen er dermed at søge at bevare den spændende vegetation med det dertil hørende dyre- og fugleliv.

Området var på daværende tidspunkt ændret en del af selvsåede træer og buske, og tilgroning af arealet med nåletræer og buskads ville virke ødelæggende på den oprindelige fredede vegetation, som efterhånden ville udkonkurreres og bortskygges. Selvsåningen burde derfor ryddes, før den blev for dominerende. Plejeplanen fandt det også hensigtsmæssigt at genindføre den gamle græsningsdrift, og et konkret handlingstiltag var at iværksætte et græsningsforsøg efter rydningen af opvæksten.

Områdebeskrivelse og plejeplan

Kortet på side 4 viser plejeplanens geografiske afgrænsning - fredningens afgrænsning samt Natura 2000 afgrænsningen. Dette afsnit indeholder en mere detaljeret beskrivelse af delområdernes naturtyper, som skal plejes i henhold til denne plejeplan.

Der er ikke foretaget feltundersøgelser forud for beskrivelsen. Baggrunden for afsnittet er derfor eksisterende materiale om området samt kort og luftfoto. Plejeplanen er således generel i forhold til naturtyperne samt Natura 2000 planer og udpegningsgrundlag, og der kan på et senere tidspunkt udarbejdes et mere detaljeret tillæg til planen. Det vil desuden være hensigtsmæssigt at opdatere planens indhold i takt med vidensgrundlaget.

Området inddeles i delområder for at lette overskueligheden. Inddelingen benyttes ligeledes i de videre afsnit, hvor de konkrete plejetiltag for hvert delområde præsenteres. Inddeling kan ses i kortet til højre.

Nogle af områderne går ud over plejeplanens afgrænsning, men beskrives i en helhed for at lette arbejdet med fremtidige plejeplaner, hvori hele arealet indgår. Der søges endvidere at inddrage dele af arealerne allerede nu, hvis der kan indgås aftale herom med lodsejerne.

Delområderne er: Jegens, Syren nordvest, Evbakke, Syren, Syren vest og Bløden Hale. Indledningsvist findes et kort afsnit om naturpleje af klitter og strande.

Kortet viser delområderne i Danzigmann.

Målsætninger og retningslinjer for plejen

Plejeindsatsen skal foretages løbende undtagen i vintermånederne. Plejeplanen tager udgangspunkt i afgræsning som plejetiltag, idet målsætningen først og fremmest er at skabe og bevare lysåbne naturtyper. Afgræsningen er en hensigtsmæssig, ekstensiv plejeform og ønsket som plejetiltag i fredningen. Den kan ske på eksempelvis heder, enge, moser og overdrev og er fordelagtig som indsats på lysåbne naturtyper, fordi afgræsningen sker varieret, og græsser og urter derfor "beskæres" forskelligt. Dette medfører en højere diversitet og bedre vækstbetingelser for arterne.

Der kan ske afbrændinger med års mellemrum, hvis det vurderes at være til gavn for arealerne.

Der foretages rydning af opvækst og bevoksninger for at genskabe lysåbne naturtyper.

Der kan opstå behov for supplerende plejetiltag. Dette vurderes løbende

Klitterne

I hele Danzigmann følger høje klitter kystlinjen og sætter en naturlig grænse for afgræsning med kvæg, da de store dyr kan lave store skader. Alternativt kan der også anvendes får til afgræsning. Klitterne naturplejes dog normalt ikke, og plejetiltag her handler oftest om sandflugtsbekæmpelse.

Strande og klitter er som oprindelige naturtyper ikke afhængige af pleje for at kunne bevares, og den åbne og lavtvoksende vegetation har ikke behov for afgræsning. Fra et naturmæssigt synspunkt vil en fri og naturlig dynamik i klitområder være den mest ønskværdige.

Der skal foretages rydning af den invasive art, rynket rose i klitterne, hvilket indgår som en del af LIFE-projektet.

Jegens

Udpegningsgrundlaget her er Grå/grøn klit, klithede, klitlavning og skovbevokset tørvemose (2130, 2140, 2190 og 91D0). Området med grå/grøn klit er ikke omfattet af plejeplanen.

Størstedelen af området er klithede og klitlavning (mose), men er også præget af opvækst af grantræer (skovbevokset tørvemose). Naturplejen i området har derfor været afgrænset til de åbne arealer, hvor der har kunnet ske maskinel slåning af vegetationen i tørre perioder.

Der skal foretages rydning af grantræer i områder, der ikke er registreret som skovbevokset tørvemose. Områder registreret som klithede og klitlavning skal være lysåbne. Afgræsning vurderes at være den mest hensigtsmæssige plejeform.

Området er fuldstændigt privatejet og kun delvist fredet, aftale om afgræsning skal derfor aftales i samarbejde med lodsejerne.

Syren nordvest

Dette område har grå/grøn klit, klithede samt klitlavning som udpegningsgrundlag (2130, 2140 og 2190). Det er stort set ryddet for opvækst, og som følge af klitlavningerne kan der være meget blødt i våde perioder, hvilket vanskeliggør maskinel pleje.

De lysåbne naturtyper vil have gavn af afgræsning som plejetiltag. Muligheden for hegning og etablering af afgræsning af arealet skal undersøges og gennemføres, hvis der opnås enighed herom med lodsejerne.

Syren vest

Klithede, skovklit, tør hede, skovbevoksede tørvemose samt elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. (2140, 2180, 4030, 91D0, 91E0).

Dette område er næsten helt tilgroet med grantræer på trods af, at hovedparten af arealet er registreret som § 3 hede. Dele af området er dog registreret som skovklit, skovbevokset tørvemose og elle og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Der har ikke været foretaget rydning af opvækst i lang tid, og området ligger også uden for det fredede område.

På sigt skal området ryddes for opvækst som en del af LIFE-projektet, og der skal etableres hegn til afgræsning. Der kan foretages maskinel rydning efter behov som supplement til afgræsningen i de første år efter rydningen.

Evbakke

Evbakkerne er udpeget på baggrund af naturtyperne strandeng, grå/grøn klit, klithede, skovklit og surt overdrev. (1330, 2130, 2140, 2180 og 6230). Kun en lille del af Evbakkerne er fredet, men hele området er Natura 2000.

Her findes både § 3 hede, strandeng og eng, og det meste af arealet er ryddet og lysåbent. Der foregår i dag afgræsning med kvæg af arealet til gavn for naturtyperne.

Afgræsningen fortsættes af lodsejer, såfremt der kan opnås aftale herom.

Syren

Udpegningsgrundlaget på Syren er strandeng, grå/grøn klit, klithede, klitlavning samt tør hede. (1330, 2130, 2140, 2190, 4030).

Størstedelen af Syren er efter naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttet som hede med noget mose. Der er tre store hegn i området, og der har været afgræsning i mange år, se kortet på side 10. Det har dog været nødvendigt at lave maskinel slåning og rydning som supplement for at bevare arealerne lysåbne. Græsningstrykket skal derfor øges, så der ikke opstår behov for slåning.

Den nordligste del af området har ikke været hegnet, men er velegnet til afgræsning. Der kan derfor med fordel hegnes helt til grusvejen i nord.

Bløden Hale

Bløden Hale har udpegningsgrundlaget strandeng, grå/grøn klit og klithede. (1330, 2130, 2140), og er fortrinsvis § 3 strandeng. Der findes et hegn i området, og en del af et hegn fra Syren strækker sig også ned i området – se kortet side 10.

Målsætningen er her at opretholde det eksisterende hegn til afgræsning. Afgræsning vil være gunstig for naturtyperne, og området kan være svært tilgængeligt med maskine. Derfor sikres en vedvarende naturpleje gennem afgræsning.

Kortet viser det eksisterende hegn på Syren og Bløden Hale.

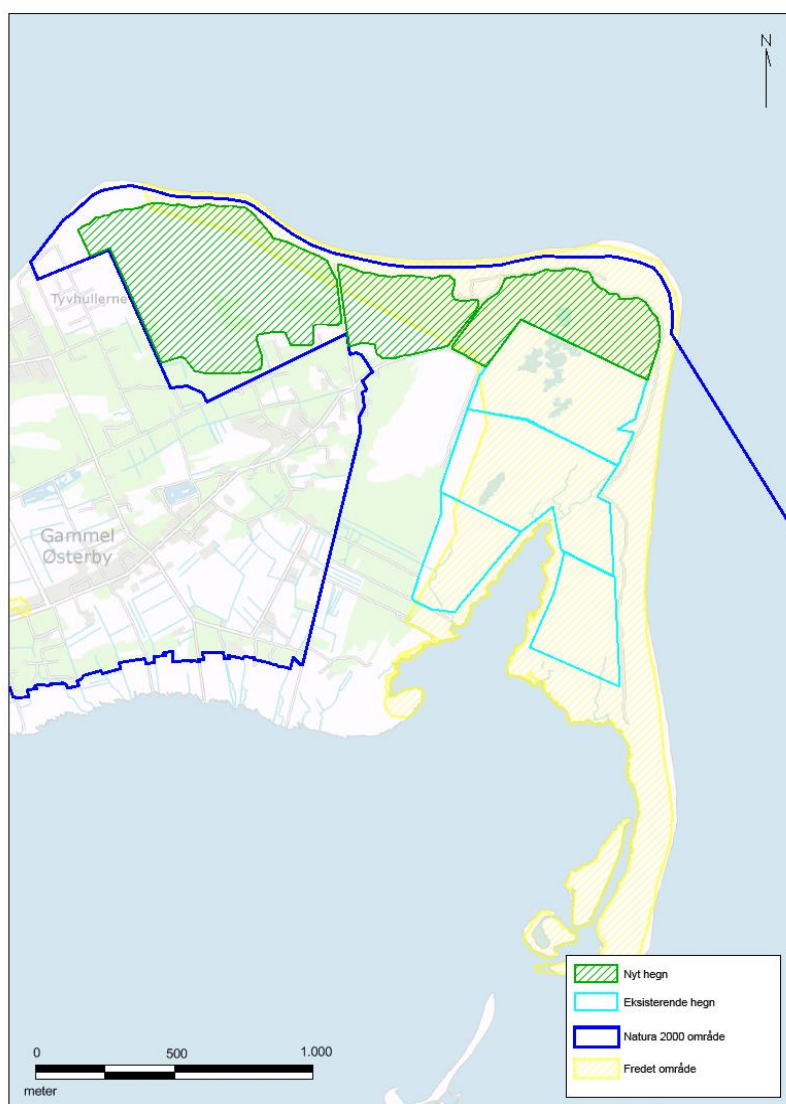
Prioritering

Der prioriteres først og fremmest at få ryddet og heget så meget som muligt. Lodsejere i områder, der går ud over fredningsgrænsen kontaktes hurtigst muligt. Alle områder prioriteres derfor umiddelbart lige under hensyn til LIFE-projektets tidsplan.

Hegn

Der er planlagt tre nye hegn, som ikke opsættes uden aftale med lodsejer. Hegnenes endelige form og udstrækning er dermed ikke 100 % fastlagt, før hver enkelt lodsejer har sagt ja eller nej til at få hegn på sin matrikel.

Den maksimale udbredelse af hegnene er vist på kortet herunder med grøn skravering. Denne udbredelse forudsætter accept fra alle lodsejere, og hegnene kan derfor blive mindre i sin endelige form, men ikke større.

Kortet viser den maksimale udbredelse af de planlagte nye hegn. Hegnenes endelige form kan sagtens blive mindre men ikke større.

Forventet effekt og opfølgning

Afgræsningen forventes at holde bevoksningen nede, så længe dyretrykket løbende afstemmes med sæson og vejr. Det kan være nødvendigt at sætte flere eller færre dyr i hegnene i forhold til arealernes beskaffenhed.

Der kan efter hver græsningssæson evalueres i forhold til det optimale dyretryk, så nødvendigheden af slåning med maskine minimeres.

Lodsejernes pligt

Lodsejerne bliver skriftligt informeret om planen ved endelig vedtagelse og skal derefter tage stilling til, om de selv vil udføre naturplejen, eller om de vil lade Læsø Kommune afholde udgifter og arbejde med naturplejen.

Såfremt en lodsejer beslutter selv at foretage plejen, står dette for egen regning.

Miljøvurdering

Planen vurderes ikke at have negative konsekvenser for miljøet.